

GYELETÉRTEK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 12:50 K Félévre . . . 75.— K
Negyedévre 37:50 K Egész évre.150.— K

EGYES SZÁM ÁRA 50 FILLÉR.
Kapható az összes dohánytözsdékben,
utcai árusítóknál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Németország nem aspirál Ausztriára.

A német kormány az entente-hez küldött válaszigyűlésében, amely a német alkotmány 61. szakasza szerint Ausztriával való viszonyról foglalkozik, megemlékezik arról, hogy a versaillesi német delegáció rámutatott arra, hogy a németeknek egyáltalán nincs szándékukban

Ausztriát Németország-hoz csatolni.

Németország azonban azt sem vállalhatja magára, hogy Ausztria népeinek esetleges óhajával szembeálljon, ha az a német hazához kíván csatlakozni, mert ezt a népek önrendelkezési joga részükre biztosítja.

A csehek nincsenek megelégedve az osztrák békével.

Prága, szeptember 10. A Právo Lidu írja, hogy Csehország nincs megelégedve az osztrák békeszerződéssel. Az volna a kívánatos, hogy Csehszlovákia ne írja alá a békeszerződést. A parlament többségének is ez a kívánsága.

A Ceske Slovo kormányköréből azt az információt szerezte, hogy a csehszlovák békedelegáció azt az utasítást kapta, hogy a békeszerződést írja alá, egyúttal azonban a békedelegáció ki fogja fejezni elégedetlenségét a békekonferencia előtt a tescheni kérdés igazságtalan megoldása miatt.

Bécs, szeptember 10. Renner osztrák kancellár a Neue Freie Presse képviselője előtt kijelentette, hogy a békeszerződés feltételei nagyon igazságtalanok és Ausztriára nézve igen kedvezőtlenek. Ausztria kénytelen a békeszerződést aláírni, mert az ország teljesen ki van szolgáltatva a szövetséges nagyhatalmak szeszélyeinek. Ha a legcsekélyebb remény volna arra, hogy Német-Ausztria a szövetségesek támogatása nélkül élhetne és nem halna éhen, a békeszerződést semmiesetre sem írja alá. A jelenlegi viszonyok közt azonban kénytelen aláírni. (Dácia.)

Tilos mindenféle hírterjesztés.

Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletből (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképpen közölni, hirtelenni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő bezárásra és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni; amikor a fenti vétek kémskedési és árválási szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntető törvényekben előírt büntetése fognak végrehajtatni.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata.

Az alábbi gyógyszertárak teljesítenek éjszakai ügyeleti szolgálatot:

CSÜTÖRTÖK: Kigyó, Ferenc József-ut 88. sz. Arany-Angyal, Ferenc József-ut 50. sz. Reménység, Csapó-utca 18. sz. Magyar korona, Péterfia-utca 10. sz. Nádor, Szent-Anna-utca 66.

A szocialisták nem követelhetnek 3—4 miniszteri tárcát.

A budapesti „Reggeli Hírek” írja:

„A nemzetközi szocialisták három-négy, esetleg több miniszteri tárcát követelnek egy csomó államtitkársággal együtt, pedig a statisztika azt mutatja, hogy az ipari szakszervezetek taglétszáma 1908-ban 102,000 volt és ez a szám 1919-ben a bolsevik uralom alatt emelkedett 300,000-re. Az ipari segéd munkások és előmunkások száma 1910-ben 622,000 volt, ami az összlakosság 3/4 százalékának felel meg. Hol van tehát az a híres nagytöbbség, amely a kabinet harmadát, sőt felét le akarja magának foglalni?”

A vasutasok és bányamunkások száma, akik a bolsevizmus főtámaszai voltak, 1914-ben 209,000 főre rugott, vagyis alig egy százalékát tette az ország lakosságának és ez a szám a háborús szaporulattal együtt sem becsülhető többre 2/5 százalékánál.

Az önálló birtokosok száma 2.388.000 volt a legutóbbi népszámlálás alkalmánál s ugyanakkor 440.000-en voltak az önálló iparosok, akik között elenyészően esekély azoknak a száma, akik a szervezett internacionáléhoz számíthatók.

Mi joga követeli akkor az ipari munkásság az államhatalomnak harmadát, sőt felét.”

Franchet d'Esperay Belgrádban.

Belgrád, szept. 10. Franchet d'Esperay tábornok, a szövetséges keleti hadseregének parancsnoka Belgrádba érkezett. Látogatásának céljáról a hivatalos körök nem adnak felvilágosítást. (Dácia.)

Hazamennek az oroszok Németországból.

Bécs, szept. 10. Berlinből jelentik: Tegnapelőtt az első nagyobb orosz fogolytransport elindult Oroszországba. Koltsak admirális küldöttei minden eszközt fölhasználtak, hogy rábeszéljék a foglyokat a Koltsak hadseregébe való belépésre. (Dácia.)

A montenegróiak harcra a szerbek ellen.

Róma, szeptember 10. Antiváriból jelentik, hogy a montenegróiak nemzeti mozgalma jelentékeny megerősítést kapott a volt királyi ház számos híveinek megérkezése által. — A szerbek elleni véres harcokat elkeseredéssel folytatják, úgy, hogy a szerbeknek az egész vonalon vissza kell vonulniuk. (Dácia.)

Rendcsinálás Sziléziában.

Bécs, szept. 10. Breslauból jelentik, hogy a francia megszálló csapatok azokkal a munkásokkal szemben, akik a sziléziai szénbányákban való újabb sztrájk érdekében agítottak, nagyon erőlyesen léptek föl. Több embert letartóztattak. A bányakerület francia parancsnoka proklamációt adott ki a munkásokhoz, amelyben közli, hogy a szövetséges hadsereg újabb sztrájk kitörése esetén a sztrájkolókat ellen fog fellépni. (Dácia.)

Gordon tábornok Bukarestbe utazott

Arad, szept. 10. Gordon tábornok tegnap Budapestről Bukarestbe utazott, ahol tanácskozni fog a miniszterelnökkel. (Dácia.)

Lopásra szerződte- tett 14 éves leány.

**Szeretetházból hozták ki,
hogyan lopjon. — Főpróba
Szegeden, tömeges lopás
Debrecenben. — Érdekes
törvényszéki tárgyalás.**

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Tegnap egy valóban detektiv-
regényekbe illő bűnügyet tárgyalt
a debreceni törvényszék. Lévai
Károlyné, egy Sz. M. nevű 14
éves leány és Szondi Károly
voltak a bűnpör vádlottjai. Lévai
Károlyné és Szondi Károly több-
ször büntetett rovott multu egyé-
nek. Az előbbi lopásért összesen
egy évet ült, az utóbbit szintén
egy évre már egy ízben elítélte a
törvényszék. Minthogy már na-
gyon ismerősek voltak a rendőr-
ség emberei előtt, összebeszéltek,
hogy a lopásokat valamilyen más
módon fogják folytatni. Ismerték
Sz. Máriát, akiről megtudták,
hogy a makói szeretetházban
van. Elmentek érte Makóra és
ott az intézet vezetőségét előtt
előadták, hogy a leányt hazaa-
karják vinni és majd gondozá-
sukba veszik.

A leánnyal pedig nem volt
más céljuk, minthogy őt fogják
felhasználni és megbízni külön-
böző lopások véghezvitelével. —
Valóságilag szerződötték a leányt
erre a célra, ígérték neki, hogy
nagyon jó dolga lesz náluk és
kioktatták, hogy és mint lehet
ügyesen lopni.

Szegeden tartották a leánnyal
a főpróbát. Egy ottani hentesüz-
letbe küldték be azzal, hogy pró-
báljon valamit „kihozni”. A leány
visszatért 100 koronával. Nagyon
megvoltatott Lévainé és Szondi
Károly vele elégedve és még pár
napig ott maradtak Szegeden,
mialatt a leányt őt lopást követelt
el. Aztán hazajöttek Debreczenbe.
Itt a leányt zsebtolvajlásra ok-
tatták ki. Pár hét alatt a vak-
merő leány tizenhét embert
fosztott ki a villamoson.

Hogy akkor a zsebtolvajlások
száma folyton nőtt, a rendőrség-
ben megbízták Kovács János de-
tektív csoportját, hogy tartsa
szemmel a villamosokat. Kovács
észrevette a leányt, hogy a vil-
lamoskocsikban nagyon gyanusan
viselkedik és miután hosszasan
figyelte, egy alkalommal éppen
tettenértte. Bevitte a rendőrségre,
hol a leány mindent bevallott.
Elmondotta, hogy a lopott pénzt
mindig Szondi Károlynak adta
át, aki Lévai Károlynéval vad-
házasságban élt. Az általa össze-
lopkodott pénzen tartották fent
magukat és igen jól éltek. Ház-
kutatást tartott a rendőrség Szondi
Károly lakásán és a megejtett
nyomozás mindenben igazolta a
leány állításait. — Lévainét és
Szondit szintén letartóztatták.

A tegnapi törvényszéki tár-
gyaláson a vádlottak beismerték
mindent. Kiderült, hogy Lévainé
még azonkívül egymaga is köve-
telt el hatrendbeli lopást. A tör-
vényszék Lévainét három esztén-
dei fegyházra, Sz. M. fiatalok
leányt egy évi fegyházra és aztán
javítóintézetbe való utalásra,
Szondi Károlyt pedig két évi fe-
gyháza itélte. Az ítélet jogerős.

Képviselőház a gyűjtőfogházban.

**Mi történt Fényes Lászlóval? — A vésztör-
vényszék tagjai előtt. — A szabadulás.**

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Fényes László, az ismert nevű
hirlapíró, Nyíregyháza ország-
gyűlési képviselőjéről, különféle
hírek voltak forgalomban. Azt ál-
lították, hogy a kommunisták meg-
ölték, ami azonban nem bizonyult
valónak. Tény az, hogy sok üldö-
zésnek volt kitéve, amelyekről az
alábbi tudósítást közölhetjük:

Fényes Lászlót már a kom-
mün kitérősekor elfogták a vörös-
katonák Budapesten, de aztán
szabadon engedték. Husvét hétfő-
jén tartóztatták le újra, amikor a
Batthyány-palotába hurcolták. In-
nen Berzevicsy Alberttel együtt
a Markó-utcai fogházba, két nap-
pal később pedig a gyűjtőfogházba
vitték őket.

A magyar politikai és közélet
számos kiválóságával együtt volt
itt Fényes. Vigasztalták, bátorít-
tották egymást és megosztottak
minden falat kenyert. És a szen-
vedések napjaiban a humor sem
hagyta el őket. Közöttük volt
Szász Károly, a képviselőház volt
elnöke, ki Fényest annak idején
számos alkalommal utasította
rendre:

— „Kérem a képviselő urat,
viselkedjék a Ház méltóságának
megfelelően.”

Most Fényes, ki a fogházszo-
ba

„bizalmi” embere volt, utasította
rendre Szász Károlyt így:
— Kérem az elnök urat, a
fogház méltóságának megfelelően
viselkedni.

És naponként kihallgatták őket,
kivégzéssel való fenyegetéssel
akartak tőlük terhelő vallomást
kicsikarni. Végre tizenegy nap
szünet után kiszabadultak.

Fényes a kommunizmus kitö-
rése óta nem irt, jövedelme nem
volt, kénytelen volt tehát Verpe-
létre lemenni ismerőseihez.

Egy napon autó jött Fényesért
és Gyöngyösrre, majd Pesire vitték.
Először a főrendiházi nyomozóba,
majd a képviselőházba szállították.
A képviselőházi büfében 22 rü-
hes emberrel volt elzárva, hol
időnként elfogott szerencsétlen
társainak kiáltása hallatszott be
hozzá; mikor pedig kihallgatásra
vitték, a folyosókon vértócsákat
látott.

A vésztörvényszék tagjai Kor-
vin Ottó, Szamuely György és
Salay detektiv voltak, akik olyan
dolgokat akartak Fényestől meg-
tudni, amelyekről halvány sejtelme
sem volt. Azonban végül is sike-
rült Fényesnek kiszabadulni s
visszamenekült Verpelétre, ahon-
nan a román megszállás után
tért vissza Budapestre.

Fényes László nyílt levelet írt a miniszterelnökhöz.

Fényes László országgyűlési
képviselő, az ismert nevű újsá-
gíró, nyílt levelet intézett Friedrich
István miniszterelnökhöz. Azért
kénytelen ilyen módon a nyilvá-
nossághoz fordulni, — írja —
mert a lapok megjelenését — a
kormány megakadályozza. Fényes
élesen kritizálja Friedrich műkö-
dését. „Négyéves vesztett háboru
és a borzalmas bolszevizmus után
a győztes hatalmak ellen, a nem-
zet minden megnyilatkozása nél-
kül kezdebe ragadtad a hatalmat
és tartod azt görcsösen, szítva a
szenvedelmeket a blokádt terhe
alatt éhínségnek elébe néző ha-
zánkon.” „Felek tőle, — folytatja
Fényes — hogy a még megma-
radt magyarság is darabokra sza-
kad, ha az entente-hatalmakkal
egyetértően az egész nemzet
minden egyes rétegét képviselő
olyan ideiglenes kormány nem
alakul, amely a választást meg-
eji, hogy a nemzet döntsön. Ne
szóljatok a választások tisztasága
iránt való szándékotokról. Aki
Lovász Mártonnal, majd egy ferde
világításba helyezett tény beállítá-
sával Garami Ernővel, végül az
Országos Kiszgázda- és Földmives-
párttal, illetve két vezérével, nagy-
atádi Szabó Istvánnal és Mayer
Jánossal úgy bántál el, ahogyan
megselekedted, az ne követelje
magának az objektivitásában való
hitet.” Ezután azt állítja Fényes,
hogy a kiszgázda- és földmivesek
megtévesztésére ültette be Fried-
rich nagyatádi Szabó István hely-
ett sukorópátkai Szabó Istvánt,
akit nem is ismernek. Szól végül
Fényes a zsidó-kérdésről is.

A Nyomdász Sport Club

TÁNCMULATSÁGA

f. h. 5 13-án, szombaton este
lesz a Bika disztermében.

Kiss Béla muzsikál
Meghívó kibocsátva nincs
Ezuton hívja meg a t. kö-
zönséget a rendezőség.

Körrendelet.

A katonailag megszállott területen
az utazás szabályozására a következőket
rendeljük el:

1. A katonailag megszállott terüle-
tek belsejében, vagyis a Tiszától kiin-
dulva Vásárosnaményig, azután Szat-
már- és Bihar megyéknek nyugati hatá-
ráig, a kovácskő és nagykő járásek
nyugati határáig, egészen Bégaig (5 km.
Nagyaktól nyugatra); tehát ezen hatá-
rok, valamint innen a Maros és Tisza
vonala között eső területen az utazás
következőképen lesz megengedve:

a) Minden egyes járás területén
egyik községből a másikba illetégségi iga-
zolvánnyal lehet utazni, kiállítva a köz-
ségi hatóság vagy rendőrség által, ame-
lyik a felelősséget vállalja azon szemé-
lyért, amelyik utazik.
b) Egyik járásból a másikba való
utazásnál az utazási igazolványok a
községi hatóság vagy rendőrség által
kiállítanak ki és láttamoztatva legköze-
lebbi törparancsnokság, vagy katonai
hatóság által.

c) Egy vármegye egész területén a
vármegyei főispáni-hivatal által kiállí-
tott és a katonailag megszállott terüle-
tek parancsnokságának katonai kikül-
döttje által láttamozott utazási igazol-
vánnyal lehet csak utazni.

d) Egyik vármegyeből a másikba és
az egész katonailag megszállott területen
való utazásra, az utazási igazolványok
a főispáni hivatalban lesznek kiállítva
és a hadtestparancsnokságok (hírszerző
iroda) által láttamoztatva.

e) A Tisza balpartjáról annak jobb
partjára szóló utazási igazolványok csak
az ezredparancsnokságoknál magasabb
rangú parancsnokságok által kiállítanak
ki és csak azoknak a birtokosoknak,
akiknek a Tisza jobb partján birtokuk
van, a 8181. számú utazási rendeletre
vonatkozó szolgálati függelékkel való
körrendelet 7-ik pontja értelmében.

Azoknak, akik ilyen utazási igazol-
vánnyal kívánják okmányokkal kell bizo-
nyítani, hogy birtokuk van a Tisza
jobbpartján fekvő helységek határain.
2. Budapestre és a Tisza jobbparti
területeire való utazásra az utazási iga-
zolványok csak a körrendelet alapján
és új rendeletig csak a katonailag meg-
szállott területek főparancsnoksága által
lesznek kiállítva.

3. Keletre a demarkációs vonalon
keresztül a szabad utazási engedélyek
csak a katonailag megszállott területek
főparancsnoksága által kiállítanak ki a
8181. számú rendelet 5-ik §-ának 3.
pontja értelmében.

4. A szabad utazási jegyeknek 8181.
számú rendeletben jelzett minta szerint
kell kiállítva lenniök, amely világosan
feltünteti az utazni akaró egyén polgári
foglalkozását, hova és mennyi időre
utazik.

5. A láttamozást az ezen rendelet-
ben közölt hatóságok által ellátott hó-
lyegzettel és aláírással kell eszközöl-
tetni.

6. Ezen területekre szóló utazási je-
gyek érvénye nem terjedhet többre 80
napnál és csakis egy utazásra (oda és
visszajövetel) érvényes.

7. Állandó utazásra szóló jegyek nem
kiállítanak ki, csakis különleges esetben
és csak a katonailag megszállott terü-
letek főparancsnoksága által.

8. Azon személyek, akik egy olyan
helységbe érkeznek, ahol törparancsnok-
ság létezik, jelentkeznök kell láttamoz-
ságot, nem tekintve azt, hogy ott ma-
radnak-e vagy sem.

9. A visszautazásra szóló jegyeket
láttamoztatni kell az elindulás előtt azon
parancsnokságnál, amelyiknek jogában
van engedélyt kiállítani azon területre,
ahová utazik a rendelet 1-6 pontja
szerint.

10. A debreczeni törparancsnokságnak
jogában van újabb rendeletig utazási
engedélyt egész Hajdumegyére kiadni.

11. Az utazási engedély érvényesíté-
sére az utazni kívánóknak a következő
okmányokkal kell birniök:

a) Egy kérvény, amelyben kimutatja
a nevét, polgári foglalkozását, korát,
nemzetiségét, lakhelyét, az utazás célját
és a helységet, ahová utazni akar.

b) Egy szavatossági igazolvány, ki-
adva a községi hatóság által (előjáró-
ság, vagy főispáni hivatal), mellyel az
a hatóság igazolja, hogy ismeri min-
ilyant, aki semmivel sem fogja a román
állam és hadsereg érdekét sérteni.
Egyszersmind a község ebben felelősé-
get vállal az illető egyénért oly esetre,
ha a román hatóságok arról értesülne-
nek, hogy a garantált egyén megsértette
a román állam és hadsereg érdekeit,
aláveti magát mindazon büntetéseknek
ez esetben az illető község, amelyekel
ki fognak vetni. Magától értetődik, hogy
ezen felelőség nem mentesíti azért az
illető személyt a büntetésektől.

c) Egy azonososági igazolvány, amely
a személy azonososságát mutatja.

d) Az első pont d) bekezdésénél és
a 2. és 3-ik pontban feltüntetett utazásért
az utazni kívánóknak két arcképes fény-
képet kell elhozniök, az egyik az utazási
igazolványra ragasztva, a másikat az
utazó kérvényére, amely a szavatossági
bizonyítvánnyal együtt azon katonai
hatóságnál marad, amely kiadja, vagy
láttamozza az engedélyt.

Debreczen, 1919 szeptember 1-én.

A katonailag megszállott területek
főparancsnoka:

Michaescu,
kormányzó tábornok.
Allmanescu,
vezérkari főnök.

MEGNYILT!
GÁRDOS JÓZSEF
Modern könyv-, zenenemű és papírkere-
kedése, Egyház-tér 15. (ref. püspöki palota.)
Levélpapír különlegességek. — Irodal berendezé-
sek. Iskolai könyvek. — Író-, rajz- és festőszerek.
Pontos és figyelmes kiszolgálás

HIREK

A Szamuelyek.

A Szamuely-fluk szereplése a kommunizmus alatt. — Szamuely Tibor szerelme. — A Szamuelyek végzete.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Egy nyiregyházi udvar kapuján kilépve, egy örökké gyászos szereplés után belépnek a történelembe. Mert bizonyos, hogy a magyar kommunizmus sötét lapjait forgatva, sok-sok sorban fogjuk olvasni a gyűlöletes Szamuely nevet. A kommunizmusig szürke alakok — sőt senkik — négy és fél hónapon keresztül pedig az ország zsarnokai.

Sietve járunk a gyász helyein, mindenütt a Szamuelyek garázdálkodtak és feljegyezzük véres történetüket.

Szamuely Tibor népbiztosnak, a frontmögötti rögtönítelő bíróság elnökének kegyetlenségei nem ismeretlenek már, dunántúli, különösen pedig kalocsai vérengzéseiről fájdalommal és gyűlölettel beszél az egész ország.

Feljegyzésre érdemes azonban Szamuely szerelme.

A vérengző vadállat, ki egyareizom rándulása nélkül vérengzést tett ki számtalan sok ártatlan embert, tehetetlen szolgálja volt egy nőnek.

A milliomos Gosztonyi Máriával Budapesten ismerkedett meg és rövid barátság után a kommunista módszer szerinti együttélést határozták el. A kreol arcu, fekete leknis, hisztériás milliomos leányval karöltve jártak a Hungáriában. Egyszer-másor a színházakban is megjelentek. De boldogságuk nem tartott sokáig, Szamuely egy savanyukuti fa alatt fekszik, a szép Gosztonyi Mária pedig Bécsben elmélkedik a világ mulandóságáról.

Méltó munkatársa volt Szamuely Tibornak László öccse, a frontmögötti rögtönítelő bíróság helyettes elnöke; ő rendezte a dunavesszei vérengzést is, a kommunizmus bukásakor eltűnt és mindeztideig nem sikerült kézrekeríteni.

A közelmúltban öngyilkossá lett Szamuely Zoltán, a Vörös Újság kiadóhivatali igazgatója volt. Számos bűn terheli a 21 éves György lelkét is, ki Korvin Ottóval együtt a Belügyi Nyomozóosztály vezetője volt. Hallatlan göggel és gunnyal vezette a kihallgatásokat és mindenkinek a kivégzést helyezte kilátásba.

A 18 éves Pista, Győrött a Szellemi Termékek Országos Tanácsának propaganda üzletét vezette. Mindenkit Tibor bátyjával fenyegetett meg s így természetesen nagy volt a respektusa.

A Szamuelyek gyászos kora véget ért, de szereplésük legjellemzőbb egy szerencsétlen kor történetében.

Requiem a róm. kath. templomban. Istenben boldogult dr. Köpl Ottó lelki üdvéért a gyászistentisztelet folyó hó 11-én délelőtt fél 9 órakor fog a róm. kath. templomban megtartatni. A gyászoló család.

Hova özlött az arany?

Az egyes államok aranytartaléka. — A papírpénzáradat. — A semlegesek pénzbősége.

A font sterlingnek a new-yorki tőzsdén való zuhanása (4'75-ről 4'11-re) angol pénzügyi körökben nagy izgalmat kelteit. Ezzel kapcsolatosan a londoni Morning Post érdekes kimutatást közöl az egyes nemzetek aranyfedezetéről, szembe állítva az általuk kibocsátott papírpénzmennyiséget.

Egyesült-Áll.: aranyfedezet: 4,528,000,000 frank, papírpénz: 12,496,000,000.
Franciaország: aranyfedezet: 5,556,000,000 frank, papírpénz: 84,977,000,000.
N.-Britannia: aranyfedezet: 2,218,000,000 frank, papírpénz: 1,972,000,000.
Japán: aranyfedezet: 3,523,000,000 frank, papírpénz: 4,867,000,000.
Itália: aranyfedezet: 809,000,000 frank, papírpénz: 9,808,000,000.
Oroszország: aranyfedezet: 9,000,000,000 frank, papírpénz: 450,832,000,000.
Németország: aranyfedezet: 1,893,000,000 frank, papírpénz: 87,272,000,000.
Spanyolország: aranyfedezet: 2,290,000,000 frank, papírpénz: 3,584,000,000.
Hollandia: aranyfedezet: 1,368,900,000 frank, papírpénz: 2,122,000,000.
Svájc: aranyfedezet: 468,000,000 frank, papírpénz: 884,000,000.

Oroszországot illetően az a statisztika csak hozzávetőleges adatokat tartalmaz, az azonban bizonyos, hogy a forgalomban levő papírpénz értéke a 450 milliárd frankot meghaladja. Ugyanezen statisztikából kitűnik, hogy

Francaországnak van a legnagyobb aranytartaléka,

amely után következnek az Egyesült-Államok, Japán, Spanyolország és Angolország.

Azonban az aranytartalék és a papírpénzmennyiség egymáshoz való viszonyát tekintve a sorrend más. Legkedvezőbb mérlege van e tekintetben

Angliának, mert több az aranytartaléka, mint a papírpénze.

Utána következik Japán, melynek papírpénzére 81 százalék aranyfedezete van, ezután jön Spanyolország, Németország stb.

A statisztika másik része kimutatást közöl arról, hogy a háboru mennyiben fokozta, vagy csökkentette az egyes államok aranykészletét. A háboru alatt

legtöbb arany vándorolt az Egyesült-Államokba,

melynek aranyfedezete a háboru előtti egy milliárd frankról négy és fél milliárdra emelkedett. Ez a tény azonban csak csekélység azon

aranyözhöz képest, mely a semleges országok felé irányult.

Például: a spanyol bank kimutatása szerint 1914 június havában az aranyfedezete 543 millió frank volt, míg 1919 januári mérlegében 2 milliárd 290 millió frankot mutat ki; Hollandia aranykészlete a háboru előtti 380 millió frankról 1 milliárd 368 millió frankra és Svájcé 176 millióról circa 500 millió frankra emelkedett.

sítjük a közönséget, hogy a kereskedők és dohánytőzsdék útján 900,000 doboz gyufát bocsátunk forgalomba. A gyufa árát, tekintettel a rendkívül nehéz beszerzési viszonyokra, dobozonként 1 kor. 20 fillérben állapítottuk meg.

A földmérési felügyelőség kérelme. A földadókataszter és a telekkönyvi betétek érdekében a debreczeni állami 12. földmérési felügyelőség mérnökeinek gyakran ki kell utazniok a város határába és a megyébe. A földmérési felügyelőség azt kérte a főispántól, hogy a 12 koronára napi pótdíjat emelje föl 25 koronára. A főispán azonban nem adhatott helyet e kérelemnek, mert az amugy is rendkívül megerőltető állampénztárnak ez számottevő újabb terhet jelentene. A postaforgalom megnyitása után a főispán föl fogja terjeszteni a földmérési felügyelőség kérelmét az illetékes miniszteriumhoz.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem, illetve édes apám n. h. Bacsó István elhunyt alkalmával mélyszégyen bánatunkat megértő részvétellel s vigasztaló szavakkal enyhítették, ez uton mondunk hálás köszönetet. *Örv. Bacsó Istvánné és fia.*

Egy körző 150 korona. A gyermekeiket iskoláztatni akaró szülőknél mostanában sok gondjuk, bajuk van, a tanuláshoz való eszközök beszerzésével. A többiek között a kis diákok nem tudnak gimnáziumokban a rajzoláshoz készülni, mert nincs körző. Egyik papírkereskedőnél volt néhány körző, melynek dobozát, illetve darabját 150 koronáért adta. De aztán az is gyorsan elfogyott. Szóval még ilyen bajok is vannak, hogy nincsen körző.

Soronkívül kell kladni az utazáshoz való okmányokat.

Általános volt a panasz, hogy a rendőrség az utazáshoz szükséges erkölcsi- és szavatossági bizonyítványokat késedelmesen állította ki, ezért Rásó István főispán most úgy intézkedett, hogy ezeket az okmányokat a rendőrség haladéktalanul adja ki a kérelmezők részére.

A helybelli női felső kereskedelmi iskola igazgatósága a francia nyelvet és gyorsírást tanulni óhajtó felnőttek és az iskolát végzett tanítványok számára folyó évi október hó 1-től kezdődőleg 3 hónapos tanfolyamot rendez. A tanítás heti 8-8 órán tízes csoportokban a délutáni órákban lesz. A 3 hónap eltelte után az igazgatóság haladók számára ismét tanfolyamot nyit. A tanfolyam díja (3 óra) volt tanítványoknak 120—, más hallgatóknak 180— korona. Jelentkezéseket Egyház-tér 2. sz. alatt folyó hó 16-tól fogad el az Igazgatóság.

Eladta a más fáját. Kovács Kálmán Szappanos-utca 19. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen Papp Sándor nap-számos ellen, kit azzal bizott meg, hogy két szekér fát szállítson be az erdőből. Papp Sándor a fát az erdőből behozta, de közben eladta és az árával megszőkött. A rendőrség nyomozza.

Dr. Szöllösi neml betegnek rendel. Hungária-épület.

H. Schaff János táncintézetében, a Royalban, az új táncanfolyam e hó 15-én, hétfőn fog megkezdődni. Beiratásokat már elfogadok, napközben: Lakásomon, Csapó-u. 61. sz. és este a táncintézetben. — Különórak bármely időben.

Krausz Dániel és fivére fogtechnikai üzemet folyó hó 1-ével újból megkezdte Kossuth-utca 25. alatt.

Milliók könyvét, Olcsó regényt, Koronás regényt, detektív-könyveket, Jókai regényeket megvásárol a Színházi Figaró könyvosztálya (ref. béraplota).

◆ SZÍNHÁZ ◆

„A szerencse fia”

Amerikai magyar színházgató Budapest. Mit keresett Drégely? A pesti színházi élet.

A Színházi Élet írja, hogy Felek Károly, magyar származású amerikai színházgató Budapestre érkezett. Elmondotta, hogy néhány nappal elutazása előtt — június első napjaiban — fönjárt a new-yorki Magyar Egyesületben és honfitársaival örömmel állapította meg, hogy aznap este New-York öt színházában játszottak magyar darabot. Ez az öt magyar darab: Drégely Gábor: A szerencse fia, Földes: Halló-ja, két Kálmán-operette: Az obsitos és a Cigányprimás és Jakobi új operettje, amelyet egy new-yorki író szövégére komponált. Legnagyobb sikere van Drégely Gábornak, akinek A szerencse fia c. szindarabját egy éve megszakítás nélkül játsszák. Drégely tantemjei eddig több százezer dollárra rúgnak, ami a mai érték szerint négy millió koronának felel meg. Ez az összeg persze napról-napra növekszik. Szóval Drégely maga is — egy szerencse fia. A magyar színészeknek is nagy sikerük van, például Hajós Mici New-York egyik legnépszerűbb szubrettje, Gyenge Annus hangversenyekesen.

A pesti színházi életnek érdekes híre, hogy Kerpely, a híres Waldbauer-Kerpely vonósnegyes tagja elvette Simonyi Máriát, a Belvárosi színház művésznőjét. Sarkadi Aladár, a Vígsház és a Városi színház művésze átmegey a kabaréra. Egy új kabaré-színpad nyílik meg megint Pesten — lehet, éppen a Sarkadi kedvéért.

Egyébként Pesten ezideig még csak a következő színházak játszanak: Magyar Színház, Margit Színház, Medgyaszai Színház és az összes kabarék.

A színház helyáremelés kérdése. A városi tanács által a színház helyáremelésének kérdésében kiküldött ad hoc bizottság kedden délután folytatta ülését Komlóssy Dezső elnöklésével. A bizottság a Csokonai színház és a Vigszínház költségvetését együttesen vette tárgyalás alá s a két színház közös költségvetésének felét tekinti a Csokonai színház 1919-20. évi költségvetésének. Tételenként vizsgálta át a bizottság a költségvetést s javasolja, hogy a városi tanács az esti előadások árát 100 százalékkal emelje föl, ebből a bérlek részére 40 százalékos kedvezményt engedélyezzen olyképen, hogy az évi 180 bérleti előadások számát százötvenben állapítsa meg, a délutáni előadások helyárait 75 százalékkal, a premierek helyárai az esti előadások mostani helyárainak 120 százalékaival emelje föl, ilyen előadásokat azonban a szinigazgató harmincnál többet nem számíthat föl. Végül javasolja a bizottság, hogy az ifjúsági előadások helyárait változatlanul az eddigi árak mellett állapítsa meg a városi tanács. A városi tanács a csütörtöki ülésén fogja tárgyalni a bizottság javaslatait.

Mennyi deficittel járt a filmpar szocializálása? A tanácsköztársaság fennállása első napjaiban az egész magyar filmpart szocializálta, illetve egy központba egyesítette. A központ a kommün bukásával elszámolás alá került, melynek munkálatai javában folynak egy miniszteri biztos vezetésével. Eddigi hírek szerint a filmközpont körülbelül 14-20 millió korona deficitet fejezte be működését, ami tetemes hárt jelent a magyar filmszakmának.

Horváth Nusi nem jött meg. Horváth Nusi, aki kedvence volt a debreczeni közönségnek, nem jött el. Horváth Nusi még a múlt év decemberében kötött egy megállapodást, amely őt Debreczenbe szolgáltatta. Közben azonban a helyzet itt is változott. Nevezetesen a szintársulat tagjait konzorciumra szerződették. Horváth Nusi pedig egyre-másra kapta a fényesebbnél fényesebb ajánlatokat. Így a kolozsvári direktor még a nyár elején évi 40,000 koronás szerződést kínált neki, amely sikeres vendég szereplése után még előnyösebbé vált. Valószínűleg Kolozsvárra ment tehát Horváth Nusi, aki ma kétségkívül a legkapósabb szubrette a vidéken. Azzá teszi fiatalsága, egyéni kedvessége s friss tehetsége.

Kassay Károly Marosvásárhelyre szerződött. Kassay Károly, a debreczeni színház volt rendezője és komikus, mint értesülünk, Marosvásárhelyre szerződött.

Médi. (A színházi iroda jelenti.) Ma a Vigszínházban a Médi operett kerül színre. A címszerepet Honthy Hanna játssa.

Borbély Lili fellépte. (A színházi iroda jelenti.) Borbély Lili, kit Heltai igazgató operett szubrettnak szerződett, pénteken lép fel először a Stambul rózsája operettben, melyben Midilit játssa.

A mult szezon mérlege. A színházi helyáremelés megállapítására kiküldött kis bizottságban történt bejelentés szerint Heltai igazgató üzleti könyvei a mult szezonról nem hetven ezer korona veszteséget, hanem hetven ezer korona nyereséget tüntetnek föl.

A Csokonai színház megnyitása. (A színházi iroda jelenti.) Szombaton nyílik meg a Csokonai színház. Az első előadásra Heltai igazgató a Cigánybáró operettet tűzte ki, amelyben Ö. Hilbert Janka és Oeszkai Kornél fognak bemutatkozni. Vasárnap délután mérsékelt helyáremelés a Nyárlak asz-

szony, este a Cigánybáró operett kerül színre.

Tavaszi Ünnepek. (A színházi iroda jelenti.) Szombaton kerül először színre a Vigszínházban Gábor Andor drámája, a Tavasz ünnepek, melyben Bihari Akos, Váradi Lajos, Szigeti Ida és Marsi Gizi játszik a főszerepeket.

Mozi varieté. Fővárosi műsorral, elsőrangú attrakciók vasárnap az Aranybika moziban.

A rejtély, bűnügyi dráma négy felvonásban, ma utoljára az Apollóban.

APOLLO.

Csütörtökön, szeptember hó 11-én

A REJTÉLY.

Bűnügyi 4 felvonásban. —

Előadások kezdete 5-7-9 óraker.

Elsőleges jelentés.

MOZI VARIETÉ.

Arany-Bika moziban. Vasárnap nyílik meg.

SPORT

A DKASE felkéri az I. II. csapat játékosait, hogy ma délután 4 óraker a tréningen pontosan megjelenni szíveskedjenek.

A DTE vasárnapi atletikai versenye. A vasárnapi sportesemények újból változatossá válnak a DTE atletikai versenyével. A versenyre, — bár a nevezési zárlat holnap délben jár le, máris nagyszámu nevezést adtak le: a Budapesti Egyetemi Athletikai Club, Műegyetemi Athletikai és Football Club, Budapest, Debreczeni Egyetemi Athletikai Club, Debreczeni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egylete és a rendező egyesület, úgy hogy a verseny minden tekintetben sikeresnek ígérkezik s a jó formában levő athleták részéről biztosra vehető több kerületi rekord megjavítása is. A verseny vasárnap délután 3 óraker kezdődik a DTE nagyerdei sporttelepén.

Cenzurat de Sublocotenui Horla.

NYILTER. +

Nyilatkozat.

A Debreczeni Független Újság f. hó 9-iki számában olvasom, hogy a városi tanács „Pezsgőkészlet eltilkolásának következménye” gyanánt engem megbüntetett, még pedig úgy látom, hogy a büntetés kiszabásánál a pénz vásárló erejének csekély voltára is kellő figyelemmel volt.

A meghallgatásom, tehát tárgyalás nélkül eként elintézett ügy tényállását legyen szabad a következőkben ismertetnem:

Üzletem 1918 augusztus 16-án vett a pozsonyi Palugyai-cégtől több láda bort a 9- korona és néhány láda pezsgőt a 20- korona üvegenkénti vételárban, helyt Pozsony. Ebből az áruból eladtam 1919. évi március 12-én több áruval együtt Kahán Mór huszti cégnek 2 láda bort a 12- korona, mely azonban a vasuti szállítás lehetetlen volta miatt még mindég raktáramban volt.

1919 augusztus 26-án eladtam a „Nagyerdői fürdővendéglő-vállalatnak” a fenti Kahán-féle 120 üveg Palugyai bort a 12-50 korona és 50 üveg szomorodni bort a 13- korona. A Palugyai-féle borok kiszolgáltatásánál a raktárnok kiadta a Kahán cégnek el nem szállított 2 láda bort, amelyért — mint mondtam — a vevő üvegenként 12 korona 50 fillért fizetett.

A mult hónap 21-én voltak nálam a fogyasztási hivatal kiküldöttjei és fölvevtek a pezsgő-állományt, mely tudtommal 20 üvegből állott és raktáram szorgos megtekintése után többet nem is találtak. Majd f. hó 1-én jelentkeztek nálam ugyanezen urak és felhívtak, hogy mutassam meg a pezsgő-adóivet. Ezt megvettem, mire azon kérdést intézték hozzám, hogy a bejelentett 20 üvegen kívül nem volt-e még pezsgő? En azt válaszoltam: „nem volt” és a raktár és üzlet legszorgosabb átkutatása után megállapították, hogy egy üveg pezsgő sincs készletben. Ezután közölték velem, hogy én eladtam egy helybeli egyennek 50 üveg be nem jelentett pezsgőt. Ezt én természetesen megtagadtam. Majd szó szót érve, megtudtam, hogy a Nagyerdői fürdővendéglő-vállalat az, akinek én ötven üveg pezsgőt eladtam. A kiküldötteket meggyőztem az eredeti számlák felmutatásával, hogy e vállalat mit vett tőlem és milyen árban, hogy én pezsgőt el nem adtam és adhattam, mert a Kahántól visszamaradt két láda bor volt eladás tárgya, amit a Kahán-féle számlák és számlakönyvi adatok előtársával is igazoltam. Világos volt a kiküldöttek előtt, hogy itt a raktárnok egy régi tévedéséből egyik láda Palugyai bor helyett Palugyai-pezsgő került meg márciusban a Kahán, most pedig ugyanaz a Fürdővállalat küldeményébe, a magam súlyos károsodására.

Megbotránkoztam afelett, hogy a Fürdővállalat, ha már pezsgővásárlásról beszélt, csak ötven üveget vailott be, holott a láda pezsgő 60 üveget tartalmaz s így a raktárnok régi tévedését nemcsak az áru faja, de mennyisége tekintetében is a maga jogtalan előnyére használja ki.

Ezt a tényállást igazoltam, melyre vonatkozólag a kiküldöttek minden adatomat megvizsgálták, s figyelmembe ajánlották, hogy azokat teljes igazságom érdekében őrizzem meg.

A tekintetes Tanács, mint elsőfoku kihágási bíróság azonban nem volt kíváncsi semmire, hanem ítelt. Nem teszem kritikát tárgyává az ítélet kétféle felfogását az eladó és a vevő személyét illetőleg, az magáért eléggé kiabál, csak annak a megállapítására szoritkozom, hogy egy évvel ezelőtt üvegenként 20 koronáért vett pezsgőt nem igen adhat el a legnagyobb altruista sem ma 12 korona 50 filléért és ha ez megtörtént, úgy csak egy magyarzat lehetséges, az, amit a tények igazolnak, hogy t. i. én és személyzetem a láda felcseréléséről, annak pezsgő tartalmáról tudomással nem birhattunk.

A meghurcoltatás méltatlan volta nem újság előttem, jönnek idők, amidőn elfogulatlanul fognak itélkezni a most történtek fölött.

Ullmann Salamon.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Vendéglő

sarok ház, fűszerüzlet és nagy udvarral eladó.

Dezső László Irodája,
Maróthy-utca 19.

Családi ház

Böttvös-utca 3 szobás modern lakással eladó.

Dezső László Irodája Maróthy-utca 19.

Széchenyi - kertben,

4 szobás nyaraló, szőlő, gyümölcsös, veténgényessel, beköltözésre eladó.

Dezső László Irodája,
Maróthy-utca 19. sz.

Eladó ház!

Cserepes-utczán egyszerű kis ház, 3 helyi onodóli földjével eladó.

Dezső László Irodája Maróthy-utca 19.

Eladó ház!

Timár-utczán 5 szobás lakás, külön nagy udvarral eladó.

Dezső László Irodája Maróthy-utca 19.

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdető közzéadja szives figyelmét felhívjuk arra, hogy a lapunk részére azokat a hirdetőket fogadjuk, melyek 12 óráig sziveskedjenek feladni, mert 12 óra után nem áll módunkban azt elhelyezni. Kiadóhivatal.

AJÁNLAT

Mérleget, súlyokat javítok hitelesítve. Bihary, mérlegkészítő, Miklós-utca 18. szám. 1608

Róman nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egésznap. Haimovits, Szent Anna-utca 58. 1588

Elvállalok parkettpucolást. Csurrilla Gyula parkettázó mester, Nyil-utca 119. szám. 1603

Róman nyelvre írok és fordítok bármiféle kérvényeket Ogonovskij, Kosuth-utca 11., Dr. Ballay iroda. 1592

KERESLET

Lakást butorozva vagy butor nélkül, egy vagy két szobát, lehetőleg konyhasználattal keresek, Braun, Simonffy-utca 43. 1594

Keresem azon malomtulajdonos szives megkeresését, kinek malomszerelőre szüksége volna, mint malomszerelő és főszereelő minőségben szerepeltem, ezenfelül a gyorsszita rendszert és készítését ismerem, vagyok bátor magam ajánlani: Süle Lajos malomszerelő, Kékes-utca 50. 1613

Jó családból való flu pincértanulónak felvétetik Nagyerdei fürdő vendéglőnél. 1612

ELADÁS

Péterfia legszebb helyén egy ház, 1200 négyszögöl telekkel, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Vaskonyha, kert asztal, lócsák, fa szőlő prés, kert szerszámok eladó. Bercsényi-utca 24.

Eladó Piac melletti ház 2 uri lakással, egyik beköltözhető. Belvárosi Taka-utca 51. 1609

Jó állapotban lévő külső-belső ajtók, ablakok, üvegező, vaskályhák és nagy mangurló keményfa deszka eladó Török Bálint-utca 1. szám. 1611

Eladó ház: 3 szoba, konyha, spájz, tengeri göré, jó vizű kut, istálló, 1100 m² föld, 95 drb gyümölcsfa, kemeence. Boldogkert, Egyletkert-utca 24. 1610

Felelős szerkesztő:

Dr. SZATAI FERENC.

Kiadja:

Debreczen szab. kir. város és a Tiszántúli reform. egyházker. könyvnyomda-vállalata.